

Η ΑΠΟΦΑΣΗ

Ὁ ἀπόστρατος ταγματάρχης γύριζε ἀπόψε σπίτι του πολὺ συλλογισμένος. Εἶχε πῆ τὸ οὖζο του μὲ τοὺς παλιούς του συναδέλφους στὸ καφενεῖο τῆς συνοικίας, εἶχε παίξει τὴν πρόφα του, εἶχε κερδίσει μάλιστα, κι ὅμως ἦταν συλλογισμένος. Ἐπρεπε νὰ πάρει ἀπόψε τὴ μεγάλη ἀπόφαση καὶ ὄλο προσπαθοῦσε νὰ τὴν ἀναβάλει. Δὲ χωροῦσε ὅμως καμὴν ἀναβολή. Τὰ τρία του κορίτσια θὰ τὸν περίμεναν τώρα στὸ σπίτι ἀνυπόμονα. Ἡ ἀπάντηση ἔπρεπε νὰ δοθῆ ἀπόψε ἀλλιῶς θὰ χανόταν ἡ εὐκαιρία: Καὶ ἡ εὐκαιρία ἦταν καλή. Μὰ ἔλα πὸν θᾶπρεπε νὰ παρνηθῆ ὅ,τι κήρυττε σδλη του τῆ ζωῆ! Νῆταν γιὰ κανένα γαμπρό, τὸ πρᾶμα θᾶλλαζε. Πολὸν πὸ εὐκολη ἡ ἀπόφαση. Θᾶβγαине τὸ κορίτσι ἀπὸ τὸ ἕνα σπίτι γιὰ νὰ μὴ σᾶλλο. Μὰ τώρα ἔπρεπε νὰ βγῆ ὀλότελα ἀπὸ τὸ σπίτι, νὰ ξεκινᾶ τὸ πρῶτ γιὰ τὸ γραφεῖο, νᾶρχεται τὸ μεσημέρι, νὰ τρώει βιαστικά καὶ νὰ ξαναπηγαίνει πάλι ὡς τὸ βράδυ. Καὶ νὰ βρῖσκειται μικρὰ ἀπὸ τὰ μάτια του, νὰ μὴν ξέροι μὲ ποιὸς μιλά, τί κάνει, πῶς τῆς φέρνεται. Ὅλες οἱ ἀόριστες ἀνησυχίες ξυπνοῦσαν μέσα του.

Κι ὅμως τὴν ἔβλεπε τὴν ἀνάγκη. Δὲν ἦταν πῶ οἱ καιροὶ οἱ δικοὶ του, στὸ σπίτι του τὸ πατρικό, στὴ μακρονῆ ἐπαρχία, ὅπου ξυπνοῦσαν οἱ ἀδερφές του κι ἡ μάνα του ἀπὸ τὰ ξημερώματα καὶ πᾶναν ἢ μιὰ τὸ ζύμωμα, ἢ ἄλλη τὸν ἀργαλειό, ἢ ἄλλη τὸ μαγείρεμα καὶ κάθε μέρα τοῦ Θεοῦ ἦταν γεμάτη δουλειὰ καὶ προκοπή. Κι ὅ,τι βγάζαν οἱ ἄντρες οἰκονομοῦνταν καὶ δὲν πῆγαινε τίποτα σιγάφι. Καὶ τὰ κορίτσια ἐτοίμαζαν τὰ προικιά τους χρόνια καὶ χρόνια, κι ἦταν σίγουρα πῶς ὁ γαμπρὸς θᾶρχόταν στὴν ὄρα του. Καὶ

κανένα σερικό δὲν κοιτοῦσε νὰ παντρευτῆ πρὶν παντρέψῃ τις ἀδερφές του. Καλοὶ καὶ τίμοι παλιοὶ καιροί. Ποῦ εἶναι τοι!

Τώρα; τί κέρδισαν τὰ κορίτσια του τόσα χρόνια ποῦφαγαν τὰ ρῦτα τους κεντώντας φρεσιόνια στὰ προικιά τους καὶ στοιβάζοντάς τα στὰ μπαούλα; Τί βγῆκε; Τὰ προικιά εἶναι ἔτοιμα χρόνια τώρα, μὰ οἱ γαμπροί, ποῦ νὰ φανοῦν; Ὁ μοναχογυὸς του βαρέθηκε νὰ περιομένει, ἀγάπησε μιὰ καλὴ κοπέλλα, παντρέφτηκε. Χαλάλι του, πῆρε καὶ προικοῦλα. Μὰ τὰ κορίτσια;

Καλές, τίμες, νοικοκυρές, οἰκονόμες, τὴν περιποιοῦνται τώρα διπλᾶ πὸν χάσανε τὴ μάνα τους, μὰ πῶς νὰ τὰ φέροι βόλτα μὲ μιὰ ψωροσύνταξη; Ἐπειτα νὰ ποῦμε καὶ τὸ σωστό, κορίτσια εἶναι, θέλουνε καὶ κομμᾶτι λοῦσο, νὰ βγοῦνε καὶ κάπου κάπου μὲ καμιά φιλενάδα τους, νὰ μὴ θαφτοῦνε ζωντανὰ στοὺς τέσσερις τοίχους. Αὐτὸς εἶχε τὸ καφενεῖο του, τὴν πρόφα του, τὴν παρέα του. Ὁ ἀπόστρατος ἔβλεπε τὸ δικιο. Μὰ ἔλα πὸν τοῦ κόβουζε νὰ τὸ παραδεχτῆ; Ἐπειτα συλλογιζόταν καὶ τὸ συγγενολόγι. Τί θᾶλεγε ὁ ξάδερφος ὁ Γιάννης, ὁ λοχαγὸς τῆς ἐπιμελητείας, ποῦ ἔκανε τὸν προστάτη τοῦ σπιτιοῦ καὶ φρόντιζε γιὰ τὶς ὑποθέσεις δλωνῶν μὲ τὶς μεγάλες γνωριμίες του; Καὶ τᾶνήγρια του, ἄλλοι δικηγόροι, ἄλλοι γιατροὶ ἀποκαταστημένοι καλὰ καὶ μὲ ὑπόληψη στὴν κοινωνία; Ὅλοι θὰ τὸν στραβοκοιτάξουν σὰ νᾶχε ντροπή. Ἄσει τὸ σόι του. Ἀκοῦς ἐκεῖ τὸ κορίτσι του ταμίας σὲ κατάστημα στὴν ὁδὸ Σταδίου, κρᾶχτης σὰ νὰ ποῦμε γιὰ τοὺς πελάτες, ἐπειδὴ ἦταν ὁμορφη; Κι ἡ ἄλλη ἢ μικρὴ, δακτυλογράφος σὲ παραγγελιοδοχικὸ γραφεῖο;

Μέναν προϊστάμενο πού να τη διατάζει, κάνει τοῦτο κάνει κείνο ;

Τὰ ζύγιζε, τὰ ξαναζύγιζε ὁ γέρος μέσα στό μυαλό του κι ἔμενε ἀναποφάσιτος. Εἶχε φτιάσει πιά κοινὰ στό σπίτι του. Καθῶς ἔστριβε τή γωνιά τοῦ δρόμου ἀντίκρουσε τρεῖς κοπέλλες στό ἴδιον πεζοδρόμιον καί χωρὶς νὰ τίς προσέξει παραμέρισε γιά νὰ περάσουν. Μόλις ὁμως τίς προσπέρασε, σταμάτησε. Τὰ γέλια τους, ἡ φαιδρὴ ζωηρὴ τους κουβέντα, τὸ γερό καί στερεὸ τους βήδισμα, τὸν ἔκαναν νὰ τίς προσέξει. Τίς ἀκολούθησε γιά λίγη ὥρα ἀπὸ κάποια ἀπόσταση. Ἦταν ἀπλὰ ντυμένες ἀλλὰ παστροκὰ καί ροικοκρυμμένα. Ἀπὸ τὴν κουβέντα τους κατάλαβε πὼς ἦταν κορίτσια πού ἐργάζονταν σὲ κάποια μοδίστρα καί γύριζαν σπίτι τους. Οἱ γλωσσίσσες τους ἐδούλευαν τώρα ὅπως εἶχε δουλέψει τὸ παλιὸ τους ὄχι μέρα. Καί εἶχαν ἕνα σωρὸ χαρούμενα ἰεὰ νὰ ποῦν ἢ μιὰ στήν ἄλλη. Ἡ μικρότερη πὼς ἀπὸ σήμερον τῆς ἔκοψε μισθὸ ἢ δασκάλα—ἡ μοδίστρα—γιατί βοήθησε καλὴ τὴ δουλειά της καί θὰ βοηθοῦσε τὸ σπίτι της λιγάκι. Ἡ ἄλλη πού ἦταν πιά τεχνήτρα πὼς τῆς ἔταξε ὅτι ἂν πήγαιναν καλὰ οἱ δουλειές τὸ χειμῶνα, θὰ τῆς ἔδινε ποσοστὰ σιὰ κέρδη καί ἔτσι τὸ Πάσχα θὰ μποροῦσε νὰ στεφανώθῃ πιά μὲ τὸ Γιώργο πού τὴν περίμενε τόσον καιρὸ δ' καυμένος. Ἔτσι κουβεντιάζοντας γιά τίς χαρὲς καί τίς ἐλπίδες τους ἀπομακρύνθηκαν βαδίζοντας γοργά.

Ὁ γέρος ἔμεινε πίσω Πῶς νὰκολουθήσει τέτια ζωντανὰ νειάτα ; Μὰ οἱ φαιδρὲς κουβέντες ἀντηχοῦσαν μέσα του ὅσο πού ἔφτασε στό σπίτι του.

Ἄνοιξε τὴν πόρτα μὲ τὸ κλειδί του κι ἀνέβηκε τὴ σκάλα ἀργὰ ἀργὰ. Κάθε σκαλοπάτι σταματοῦσε καί συλλογιζόταν. Ἀπὸ τὴ μιὰ ἔβλεπε τὴ ζωὴ, τὰ νειάτα, τὸ θάρρος, τίς ἐλπίδες πού ἔδινε ἡ δουλειά καί ἡ ἀνεξαρτησία στὰ φτωχὰ δουλεντάδικα κορίτσια. Ἀπὸ τὴν ἄλλη, τὴ μούχλα, τὸ σιγνὸ μαράζωμα, τὴν ἀθλιότητα τῆς καθημερινῆς στέρησης, τὴν ἀνία τῆς μονοτονίας, τὴ μάταιη ἀπαντοχὴ μιᾶς ἀλλαγῆς. Καί θάπρεπε αὐτὸς νὰποφασῆσει γιά τὴ κορίτσια του, νὰ τοὺς ἀνοίξει τὸ δρόμο τῆς ζωῆς ἢ νὰ τὰ καταδικάσει στὸν ἀργὸ θάνατο.

Στὸ τέταρτο σκαλοπάτι κοντοστάθηκε. Σὺν κάποια ἀχιίδα νὰ ἔλαιψε ξαφνικὰ στό σκοπισμένον λογισμό του. Μὲ ποῖο δικαίωμα θάποφάσιζε αὐτὸς γιά τὴ ζωὴ ἄλλωνῶν ; Ἐπειδὴ ἦταν πατέρας ; Καί τί μαντό ; Τίς ἔφερε στὸν κόσμον γιά νὰ ἴναι σκλάβες του ; Ἡ ἦταν βέβαιον πὼς τὸ γεροντικὸ του μυαλὸ ἔβλεπε καλύτερα ἀπὸ τὸ δικό τους ; Μιὰ γειὰ εἶναι σὲ θέση νὰ κρίνει γιά τίς ἀνάγκες τῆς ἄλλης ;

Στὸ λογισμό του χυνόταν δλονένα καί περισσότερο φῶς. Ἐβλεπε πιά τὰ πράγματα καθαρά. Τὰ κορίτσια ἦταν ἰνήλικα. Γράμματα ἤξεραν. Κρίση εἶχαν. Σοβαρὲς καί μορφωμένες κοπέλλες. Εἶχαν δικαίωμα ν' ἀποφασίσουν μόνες τους.

Τώρα πιά ἀνέβαινε τὰ σκαλοπάτια γοργά. Εἶχε πάρει πιά τὴν ἀπόφαση. Πέταξε ἀπὸ πάνω του τὴν τεράστια εὐθύνη. Ὁχι ἀπὸ ἀδιαφορία. Οὔτε ἀπὸ συμφέρον. Ἀλλὰ ἀπὸ σεβασμὸ στὴν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια. Κι ἀπὸ σεβασμὸ στὸν ἑαυτό του.

Ὅταν μπῆκε στὴν τραπεζαρία, τὰ τρία του κορί

τοια ποὺ ἦταν σκυμενα σὺς ντανιέλλες καὶ τὸ κέντη
μά τους, σήκωσαν τὰ μάτια τους μὲ μιὰ βουβὴ ἐρω-
τηση γεμάτη ἀγωνία. Κι ἐκεῖνος χαμογέλασε μὲ κα-
λωσύνη.

— Παιδιά μου, ἡ ζωὴ εἶναι δική σας. Ἀποφασί-
στε σεῖς.

— Πατέρα, τὸ θέλεις ἀλήθεια νὰ βροῦμε καὶ
μεῖς ἀπὸ τὸ σπίτι, νὰ δουλέψουμε καὶ νὰνασάνουμε;

— Ναί, παιδιά μου, νὰ βρῆτε. Δὲν εἶναι πιά τὰ
παλιὰ τὰ σπίτια μας. Γέγρασαν κι αὐτὰ μαζί μας. Ἀλ-
λάξαν οἱ καιροί. Ἐσεῖς πρέπει νὰ ζήσετε μὲ τὴν ἐ-
ποχὴ σας. Νὰ δουλέψετε ἐλεύθερα, νὰ φτιάσετε μο-
νάχες τὴ ζωὴ σας, νὰ μὴν περιοριέστε ἀπὸ τοὺς ἄλ-
λους. Πηγαίνετε, παιδιά μου. Μὲ τὴν εὐκὴ μου.

Αὔ. Θ.